

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2016-2020

I. WPROWADZENIE

Podstawą opracowania „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2020” jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1390).

Program wskazuje główne kierunki działania Gminy Miejskiej Złotoryja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Program skorelowany jest z:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 2) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Złotoryja na lata 2014-2020.

Głównym założeniem programu jest stworzenie systemu zintegrowanych działań wszystkich podmiotów działających na terenie miasta Złotoryja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. DEFINICJE PROBLEMU

W polskim ustawodawstwie definicja przemocy domowej określona jest w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1390).

„Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywana może być przy użyciu różnych instrumentów.

Obecnie najczęściej spotykane formy przemocy to:

1. Przemoc fizyczna - są to wszystkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień.
2. Przemoc psychiczna to wywieranie wpływu na proces myślowy na zachowanie lub stan fizyczny osoby bez jej przyzwolenia przy użyciu środków komunikacji interpersonalnej.

3. Przemoc seksualna - polega na wymuszeniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy.
4. Przemoc ekonomiczna - działanie prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy.

Zgodnie z art. 207 §1 Kodeksu karnego przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

III. DIAGNOZA

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy.

Skala problemu przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Złotoryja została określona na podstawie posiadanych danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotoryi, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz otrzymanych informacji za rok 2015 z Komendy Powiatowej Policji w Złotoryi, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Prokuratury Rejonowej w Złotoryi, Sądu Rejonowego w Złotoryi, Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych i Ofiar Przemocy przy Urzędzie Miejskim w Złotoryi oraz szkół w Złotoryi.

Z analizy danych wynika, że Komenda Powiatowa Policji w Złotoryi odnotowała 103 interwencje z wykorzystaniem procedury „Niebieska Karta”.

Policja prowadziła 38 postępowań w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie, w tym 10 postępowań zakończyło się aktem oskarżenia.

Z danych Policji wynika, że od 2012 roku stale wzrasta liczba rodzin dla których została wdrożona procedura „Niebieska Karta” (2012 rok – 10 kart, 2013 rok – 50 kart, 2014 rok – 89 kart, 2015- 103 karty).

Prokuratura Rejonowa w Złotoryi prowadziła 17 spraw dotyczących znęcania, w tym:

- 4 zakończone aktem oskarżenia i wyrokiem skazującym,
- 3 sprawy zakończone umorzeniem,
- 6 spraw zakończonych odmową wszczęcia dochodzenia.

W 2 sprawach stosowany był środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odnotowała 8 przypadków, w których miała miejsce przemoc domowa na podłożu nadużywania alkoholu ze strony sprawcy przemocy.

W Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych i Ofiar Przemocy w Rodzinie udzielono porad 7 kobietom zgłaszającym przemoc.

Na podstawie informacji otrzymanych od dyrektorów szkół z miasta Złotoryja ustalono dane zawarte w tabeli:

Placówki oświaty	Rozpoznane przypadki przemocy w rodzinie	Realizacja programów profilaktycznych	Uczestnictwo pedagogów w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Szkoła Podstawowa Nr 1	23	Tak	Nie
Szkoła Podstawowa Nr 3	4	Nie	Nie
Gimnazjum	10	Nie były prowadzone prelekcje	Nie
Zespół Szkół Ogólnokształcących	1	Tak	Tak
Zespół Szkół Zawodowych	0	Tak	Tak
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	3	Tak	Tak

Dane uzyskane z Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiają poniższe tabele:

Procedury „Niebieska Karta” wszczęte w latach 2012-2015

Rok	Niebieskie Karty				Posiedzenie grup roboczych
	Ogółem	Policja	MOPS	Oświata	
2012	23	11	11	1	67
2013	43	38	5	0	170
2014	73	70	2	1	321
2015	108	103	5	0	399

Działania grup roboczych wobec rodzin dotkniętych przemocą domową

Rok	Zgłoszenia do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Skierowania do Sądu Rejonowego w Złotoryi III Wydział Rodzinny i Nieletnich	Skierowania do Prokuratury Rejonowej w Złotoryi
2012	11	3	2
2013	36	4	13
2014	39	12	15
2015	49	5	12

Z analizy danych jakie posiada Zespół Interdyscyplinarny i Miejski Ośrodek Pomocy społecznej w Złotoryi wynika, że wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą przeważają kobiety i osoby małoletnie. Mężczyźni dominują wśród osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc.

Z analizy ilości wpływających „Niebieskich Kart” w latach 2012-2015 wynika, że świadomość mieszkańców naszego miasta wzrasta. Ludzie coraz częściej nie boją się zgłaszać, że uwiękani są w przemoc domową.

IV. PROGRAM

Adresatami programu są:

- rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

1.Celem programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

2.Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy,
- 2) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- 3) poszerzenie oferty pomocowej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy oraz sprawcom przemocy,
- 4) podnoszenie poziomu wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie służb zajmujących się tą problematyką.

Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy

Działania

- zbieranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze miasta w podziale na kategorie ofiar,
- zbieranie informacji dot. skuteczności pomocy udzielanej rodzinom i osobom dotkniętym przemocą domową oraz sprawcom przemocy ,
- stworzenie bazy danych dot. instytucji udzielających pomocy ofiarom i sprawcom przemocy domowej.

Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie

Działania:

- przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym,
- prowadzenie gablot informacyjnych w placówkach służby zdrowia, MOPS, placówkach oświatowych itp.,
- uczestniczenie w ogólnopolskich kampaniach społecznych,
- realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Poszerzenie oferty pomocowej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy oraz sprawcom przemocy.

Działania:

- dyżury specjalistów: psycholog, pracownik socjalny, terapeuta,
- udzielanie wsparcia emocjonalnego,
- oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie m.in. poprzez niezbędne poradnictwo i korzystanie z programów interwencyjno-korekcyjnych,
- spotkania grup samopomocowych,
- pomoc terapeutyczna dla ofiar i sprawców przemocy ,
- udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy.

Podnoszenie poziomu wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie służb zajmujących się tą problematyką

Działania:

- gromadzenie informacji dot. potrzeb szkoleniowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych dla służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- udostępnianie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem procedury „Niebieskich Kart”.

3. Finansowanie Programu

Zadania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będą finansowane corocznie z budżetów jednostek realizujących Program. Zadania ujęte w Programie mogą być finansowane z funduszy strukturalnych i programów wspólnotowych Unii Europejskiej, grantów i dotacji konkursowych i wszelkich innych źródeł finansowania.

4. Realizatorami Programu będą instytucje, służby i organizacje do których zadań należy przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotoryi;
- Komisja d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złotoryi;
- Komenda Powiatowa Policji w Złotoryi;
- przedstawiciele ochrony zdrowia;
- Sąd Rejonowy w Złotoryi;
- placówki oświatowe;
- organizacje pozarządowe.

5. Monitoring Programu

Bieżącą oceną Programu zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotoryi w porozumieniu z Zespołem Interdyscyplinarnym. Poszczególne zadania podlegać będą monitoringowi, w celu poprawy efektywności i szybkości reakcji na zaistniałe przypadki przemocy. Corocznie program poddany zostanie ewaluacji dokonywanej na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych i mierzalnych wskaźników Programu:

- liczba porad udzielonych ofiarom przemocy;
- liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi;
- liczba sprawców przemocy objętych działaniami terapeutycznymi;
- liczba gablot informacyjnych;
- liczba rozpowszechnionych materiałów o charakterze informacyjno - edukacyjnym;
- liczba szkoleń dla realizatorów Programu;
- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych.

6. Oczekiwane efekty Programu

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie;
- podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie i sprawców przemocy w rodzinie;
- zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy;
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy;